

Bruxelles, 24. lipnja 2026.
(OR. en)

10460/26

Međuinstitucijski predmeti:
2025/0543 (COD)
2025/0544 (CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

NAPOMENA O TOČKI „A”

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Vijeće

Predmet: Paket Obzor Europa: okvirni program za istraživanje i inovacije za razdoblje 2028. – 2034.
a) Okvirni program i njegova pravila za sudjelovanje i širenje rezultata
b) Poseban program za provedbu programa Obzor Europa
– *djelomičan opći pristup*

UVOD

1. Komisija je 16. srpnja 2025. objavila prijedloge za paket Obzor Europa: Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (Okvirni program)¹ i Odluku Vijeća o uspostavi Posebnog programa za provedbu programa Obzor Europa (Posebni program)².
2. Prijedlogom Komisije o Okvirnom programu predviđa se financijska omotnica u iznosu od 175 milijardi EUR u tekućim cijenama za provedbu tog programa u razdoblju 2028. – 2034.
3. Kako bi se osigurao neometan proces ulaganja, Komisija predlaže usko povezivanje programa s Europskim fondom za konkurentnost, posebno u okviru suradničkih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kojima će se podupirati sastavnice politike ECF-a.
4. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) Europskog parlamenta nadležan je za te prijedloge. Christian Ehler (EPP, DE) imenovan je izvjestiteljem za Okvirni program, a René Repasi (S&D, DE) izvjestiteljem za Posebni program.
5. Europski revizorski sud dao je svoje mišljenje o prijedlozima 12. siječnja 2026.³
6. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je svoje mišljenje o prijedlozima 22. siječnja 2026.⁴
7. Europski odbor regija dao je nacrt svog mišljenja o prijedlozima 7. svibnja 2026.⁵

¹ 12007/25 REV 1.

² 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. NAPREDAK POSTIGNUT U VIJEĆU

8. Vijeće za konkurentnost održalo je posebne rasprave o politikama o tematskim područjima povezanim s programom Obzor Europa na sastancima 30. rujna 2025., 9. prosinca 2025., 27. veljače 2026. i 29. svibnja 2026. U raspravama o politikama pružene su opće smjernice i obuhvaćene su teme istraživanja i inovacija za dvojnu namjenu, sigurnosti i obrane, budućih europskih partnerstava te utvrđivanja i širenja strateških prioriteta s ciljem usuglašavanja stajališta Vijeća.
9. Tijekom danskog i ciparskog predsjedanja Radna skupina za istraživanje razmotrila je devet kompromisnih tekstova predsjedništva za oba prijedloga.
10. COREPER je na sastanku 24. lipnja 2026. potvrdio tekstove općih pristupa i pozvao Vijeće da na jednom od predstojećih sastanaka kao točku „A” postigne dogovor o tekstovima. Također je potvrdio tekst izjave kako je naveden u dopuni ADD 1 ovoj napomeni i pozvao Vijeće da odobri tekst te izjave kao točku „A” na jednom od predstojećih sastanaka.
11. Budući da su Okvirni program i Posebni program dio paketa prijedloga povezanih s višegodišnjim financijskim okvirom, sve odredbe u tekstovima koje utječu na proračun ili odgovaraju elementima koji su dio horizontalnih pregovora o VFO-u navedene su u zgradama i stoga izostavljene iz djelomičnog općeg pristupa dok se ne postigne napredak u vezi s višegodišnjim financijskim okvirom. Te se odredbe u tekstu navode u uglatim zgradama. Odredbe o mjerama širenja dio su ukupne ravnoteže i moraju se tumačiti s obzirom na trenutačno stanje pregovora o cjelokupnom paketu VFO-a.
12. Treba napomenuti da se odredbama koje se odnose na Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) i zajednice znanja i inovacija (ZZI-ovi) ne dovodi u pitanje konačno stajalište Vijeća o tom institutu i tim zajednicama koje će se utvrditi u kasnijoj fazi, nakon razmatranja predstojećeg prijedloga Komisije za reviziju Uredbe o EIT-u. U tom pogledu izjava Vijeća nalazi se u dopuni ADD 1 ovoj napomeni.

III. TRENUTAČNO STANJE RASPRAVA U EUROPSKOM PARLAMENTU

13. Nacrt izvješća izvjestiteljâ o Okvirnom programu i Posebnom programu objavljen je 3. ožujka 2026. i predstavljen na sjednici odbora ITRE 13. ožujka 2026., čime je službeno pokrenuta faza sadržajnog nadzora i podnošenja amandmana Odbora. Predviđa se da će 10. rujna 2026. odbor ITRE usvojiti završna izvješća, a očekuje se da će se na plenarnoj sjednici od 5. do 8. listopada 2026. glasovati o pregovaračkom mandatu Europskog parlamenta.

IV. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNOG TEKSTA PREDSJEDNIŠTVA

14. Glavni elementi kompromisnog teksta mogu se sažeti kako slijedi:
- a) Predloženim modelom **upravljanja** jača se sudjelovanje Vijeća i država članica u postupku utvrđivanja strateških prioriteta programa Obzor Europa. Postupak bi započeo savjetima Odbora za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC) o usmjerenju istraživanja i inovacija. Ti bi se savjeti temeljili na predviđanjima i analizi utemeljenoj na dokazima koje bi, među ostalim, dostavile službe Komisije. Komisija bi zatim te savjete ERAC-a uzela u obzir pri izradi višegodišnjeg strateškog dokumenta. Strateški sastav programskog odbora u svojoj savjetodavnoj ulozi dao bi preporuke o općem strateškom usmjerenju i prioritetima programa te bi se koordinirao na zajedničkim sastancima s Općim odborom Europskog fonda za konkurentnost (ECF), osobito o drugom stupu.
 - b) Kad je riječ o **horizontalnim načelima**, u kompromisnom tekstu dodani su stavci o promicanju prekogranične suradnje, pristupu integrirane dvojne namjene programa, automatskoj provedbi rodne ravnopravnosti i sinergijama s drugim programima Unije.

- c) Kompromisnim tekstom jačaju se odredbe o **europskim partnerstvima** tako što se Vijeću ili njegovim savjetodavnim tijelima daje vodeća uloga u utvrđivanju područja partnerstava i poziva na usklađenost s drugim programima Unije, posebno za aktivnosti uvođenja. U tekstu su pojašnjeni i ugovorni aranžmani na kojima bi se trebala temeljiti partnerstva, vrste i modaliteti doprinosa te se uvodi izraženiji pristup utemeljen na životnom ciklusu, uključujući mehanizme praćenja, prijelaza i postupnog ukidanja. U tekstu se predviđa i maksimalni iznos sredstava u okviru drugog stupa koja se dodjeljuju različitim instrumentima partnerstva. Partnerstva su dio usklađenog portfeljnog pristupa i očekuje se da će podupirati cijeli lanac vrijednosti istraživanja i inovacija, uključujući aktivnosti uvođenja koje se financiraju u okviru drugih programa Unije i nacionalnih programa.
- d) Kad je riječ o **sigurnosti istraživanja**, kompromisnim tekstom uvodi se posebna definicija i poseban članak kojim se uspostavlja okvir za utvrđivanje, procjenu i ublažavanje rizika povezanih s istraživačkim i inovacijskim aktivnostima. U tekstu se dodatno pojašnjavaju mjere koje se mogu primijeniti ako je to opravdano kako bi se, među ostalim, utvrdila ograničenja sudjelovanja, zahtjevi povezani s rezultatima i dodatne zaštitne mjere. Istodobno se tim odredbama nastavlja promicati razmjern pristup koji se temelji na riziku u provedbi programa i čuvati načelo „otvoreni koliko je to moguće” i „zatvoreni koliko je to potrebno”.
- e) Kad je riječ o **prvom stupu (Izvrсна znanost)**, tekst sadržava izmjene povezane s radnim dogovorima i mandatom predsjednika Europskog istraživačkog vijeća (ERC) te sa sastavom i mandatom Znanstvenog vijeća ERC-a. U ERC-u i djelovanjima Marie Skłodowska-Curie (MSCA) poseban naglasak stavljen je na istraživače na početku karijere.

- f) Kad je riječ o **drugom stupu (Suradničko istraživanje i inovacije)**, pojašnjen je fokus **komponente „društvo”**, uključujući potporu programa istraživačkom i inovacijskom dijelu misija EU-a i novog europskog Bauhausa, kao i usklađenost s komponentom „konkurentnost”. Kompromisnim tekstom uvode se i odredbe usmjerene na osiguravanje uravnoteženog pristupa između suradničkih istraživačkih aktivnosti odozdo prema gore i unaprijed definiranih tema iz strateških područja.
- g) Kad je riječ o **trećem stupu (Inovacije)**, dodatno je utvrđena uloga voditeljâ programa **Europskog vijeća za inovacije (EIC)**, među ostalim u pogledu upravljanja visokorizičnim inovacijskim portfeljima. Važno je napomenuti da revidirani tekst uključuje mogućnost **da EIC podupire inovacije u području ključnih dubokih tehnologija s naglaskom na one s obrambenom primjenom**, s ograničenim iznosom proračuna trećeg stupa, uz pojašnjenje komplementarnosti s ECF-om.
- h) Kad je riječ o **četvrtom stupu (Europski istraživački prostor)**, Vijeće ili njegova savjetodavna tijela sudjeluju u definiranju područja za potporu troškova izgradnje ili opsežne nadogradnje istraživačke i tehnološke infrastrukture. U tekstu se dodatno pojašnjava strateška uloga relevantnih foruma za infrastrukturu i uvode kriteriji povezani s dokazima o novim kapacitetima i njihovoj učinkovitoj provedbi.
- i) Kad je riječ o **širenju**, nakon što je predsjedništvo djelomično uklonilo zgrade oko relevantnih odredaba, umetnute su dodatne specifikacije u pogledu mjera potpore, osobito nastavka uspješnih instrumenata i moguće uspostave novih. Kompromisnim tekstom jača se i cilj održive konvergencije istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te kontinuiranog napretka u cijeloj Uniji. Za velik broj delegacija dogovor o tim odredbama usko je povezan s trenutnim stanjem pregovora o cjelokupnom paketu VFO-a.
- j) Kad je riječ o **pravilima za sudjelovanje i diseminaciju rezultata**, pojašnjen je tekst o kriterijima prihvatljivosti, uz dodatnu doradu odredaba o evaluaciji prijedloga.

- k) Kad je riječ o **postupcima odbora**, dodan je postupak ispitivanja za sve sastave, osim za program rada ERC-a. Umeće se klauzula o nedavanju mišljenja, čime se sprečava donošenje provedbenih akata ako programski odbor ne da mišljenje.

III. ZAKLJUČAK

15. Vijeće (promet, telekomunikacije i energetika) poziva se da:

- postigne dogovor o djelomičnom općem pristupu u pogledu Okvirnog programa kako je naveden u dokumentu 10464/26 kao točki „A”,
- postigne dogovor o djelomičnom općem pristupu u pogledu Posebnog programa kako je naveden u dokumentu 10465/26 kao točki „A”,
- odobri tekst izjave kako je naveden u dopuni ADD 1 ovoj napomeni kao točku „A”.
